МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

О. Д. Гудзинський, М. О. Жуковський
Інтелектуально-креативний потенціал менеджменту бізнесових соціально-економічних систем 48

О. А. Сливка
Нові тренди та виклики ринку праці України 49

Т. Ю. Яременко
Організаційно-правові засади державного управління у сфері надання соціальних послуг населенню 52

М. П. Бачинський
Цифрові виклики та управлінські механізми забезпечення якості освіти: формування стійкої освітньої системи 54

Л. О. Карбовська, С. В. Скрипцов
Управління побутовими відходами для забезпечення сталого розвитку 57

Н. Й. Радіонова
Імплементація штучного інтелекту в механізм управління розвитком публічного сектору: міжнародно-правовий досвід та вітчизняна практика 59

О. О. Божко
Організація рекреаційного туризму в Україні через співпрацю з місцевими громадами 61

К. Г. Кононенко
Туризм для всіх: інклюзивний підхід у новій соціальній реальності 63

О. О. Кіндрат
Роль державно-приватного партнерства у вирішенні трилеми сфери енергетики — безпека, доступність і сталий розвиток 66

Г. В. Джегур
Цифровізація як каталізатор соціально-економічного розвитку громад 69

М. В. Оліховська, В. Я. Оліховський
Система управління підприємством та інноваційні напрями її раціоналізації 71

Л. В. Беззубко, Б. І. Беззубко
Напрями вдосконалення методичних підходів до розробки стратегій відновлення 74

В. В. Круглов
Розвиток партнерства публічного та приватного секторів для підвищення ефективності публічного управління 76

Б. В. Бешлей
Сучасні концепції облікового забезпечення управління збутовою діяльністю дистриб'юторських підприємств 78

терів, інноваційних хабів, парків, закладає основу більш енергоефективного й екологічного життя громад та тим самим слугує розвитку економіки.

Джерела

1. *Ажажа М., Воронкова В., Бойко М., Коротких М.* Планування діяльності територіальної громади в умовах цифровізації: міжнародний досвід. 2023. Вип. 17 (94). С. 181–189. DOI: https://doi.org/10.32782/hst-2023-17-94-19
2. Індекс цифрової трансформації територіальних громад України. *Перше пілотне вимірювання на основі самооцінки ОМС*. URL: https://hromada.gov.ua/index
3. *Мармуляк А., Тригуба А., Маланчук О., Тригуба І.* Вплив цифрової трансформації громад на ініціацію і планування соціальних проєктів. *Управління розвитком складних систем*. 2024. № 59. С. 62–72. DOI: https://doi.org/10.32347/2412-9933.2024.59.62-72
4. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2024 рік. 14.02.2025. URL: https://hromada.gov.ua/post/rezultati-cifrovoyi-transformaciyi-v-regionax-ukrayini-za-2024-rik
5. Цифрова трансформація громад: що показав пілотний Індекс. *Децентралізація*. 10.05.2024. URL: https://decentralization.ua/news/18061

М. В. ОЛІХОВСЬКА

канд. екон. наук, доц., зав. кафедри менеджменту, економіки та туризму
ЛІ ПрАТ "ВНЗ "МАУП"
Orcid: https://orcid.org/0000-0002-2699-7684
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=FWMd2w4AAAAJ&hl=uk

В. Я. ОЛІХОВСЬКИЙ

канд. екон. наук, доц. кафедри менеджменту, економіки та туризму
ЛІ ПрАТ "ВНЗ «МАУП"
Orcid: https://orcid.org/0000-0002-4651-3835
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=JaHivfcAAAAJ&hl=uk

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТОМ ТА ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ЇЇ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Вважаємо, що система управління підприємством — це сукупність принципів, методів, структур, інструментів і процесів, які забезпечують ефективну взаємодію всіх елементів організації для досягнення її стратегічних цілей. Вона охоплює як організаційно-структурну побудову підприємства, так і засоби впливу на працівників, ресурси, зовнішнє середовище й результати діяльності.

На нашу думку, система управління — це організована взаємодія суб'єкта управління (керівництва) з об'єктами (персоналом, процесами, ресурсами) на основі інформації, мотивації та контролю. Вона функціонує в динамічному середовищі, забезпечуючи підприємству адаптацію, розвиток і конкурентоспроможність. Тому ми виділили основні елем енти системи управління (див. табл. 1).

Якщо досліджувати функції системи управління підприємством, то варто зауважити, що:

1. Планування — визначення цілей, розробка стратегій та планів.
2. Організація — формування структури, розподіл ресурсів.
3. Мотивація — стимулювання працівників до досягнення результатів.
4. Контроль — оцінка виконання планів, виявлення відхилень.
5. Координація — узгодження діяльності підрозділів.
6. Регулювання — адаптація управлінських рішень до змін.

Досліджуючи автора [1] виділимо принципи ефективної системи управління, до яких входить:

- Системність — взаємозв'язок усіх елементів підприємства.
- Гнучкість — здатність адаптуватися до змін.
- Ефективність — досягнення цілей з оптимальним використанням ресурсів.
- Цілеспрямованість — орієнтація на стратегічні пріоритети.
- Науковість — використання сучасних методів, моделей і технологій.
- Відповідальність — чіткий розподіл обов'язків.

Таблиця 1

Основні елементи системи управління

Компонент	Зміст
Цілі	Стратегічні, тактичні й оперативні завдання підприємства
Структура управління	Ієрархія посад, функціональні підрозділи, центри прийняття рішень
Персонал	Суб'єкти управління – керівники, менеджери, фахівці
Інформаційна система	Збір, передача, аналіз та збереження управлінської інформації
Методи управління	Адміністративні, економічні, соціально-психологічні
Технології управління	Інструменти, моделі, програмне забезпечення для прийняття рішень

Сформовано авторами на основі [3, 5].

Оскільки система управління підприємством є фундаментальною основою успіху в умовах ринкової конкуренції. Від її побудови залежить ефективність виробничої, маркетингової, фінансової, інноваційної та кадрової політики підприємства. Сучасні системи управління повинні бути гнучкими, адаптивними, цифровізованими, здатними швидко реагувати на виклики зовнішнього середовища.

Пропонуємо у підприємствах використовувати інноваційні тенденції в системах управління, а саме:

- Автоматизація бізнес-процесів (ERP-системи).
- Цифрова трансформація (Big Data, IoT, AI).
- Agile та Scrum-підходи.
- Дистанційне управління персоналом.
- Концепція ESG (екологічна, соціальна, управлінська відповідальність).

За умов жорсткої конкуренції важливо зберегти та вдосконалити потенціал підприємства відповідно до зовнішнього середовища, вирощувати, виробляти продукцію належної якості, задовольняти потреби споживачів, забезпечувати довгострокову конкурентну перевагу підприємства агропродовольчої сфери на ринку.

Це можливо завдяки ефективному стратегічному управлінню корпоративним розвитком, яке включає такі ключові категорії: стратегічне управління, корпоративний розвиток, управління розвитком, стратегічний корпоративний розвиток, стратегічне управління корпоративним розвитком тощо.

Варто погодитись з думкою Бондар О. С., Трофимчук М. І. [2], що при виборі ефективної системи управління варто обирати правильний тип системи, основні ми подали у табл. 2.

Таблиця 2

Класифікація систем управління

Тип системи	Характеристика
Централізована	Всі рішення приймаються на верхньому рівні
Децентралізована	Влада делегується на нижчі управлінські рівні
Формалізована	Регламентована документацією, правилами, стандартами
Гнучка (адаптивна)	Швидко реагує на зміни у зовнішньому середовищі
Механістична	Структура жорстка, чітко визначені обов'язки
Органічна	Менш формалізована, підтримує ініціативу та інновації

Сформовано автором на основі [2].

Стратегію можна визначити як логічний і послідовний шаблон. Поведінка, яка свідомо або добровільно розвивається у підприємстві агропродовольчої сфери як пріоритетний компонент самовизначення агроформування [4, с. 37].

У такому контексті вона безпосередньо пов'язана з характеристиками та особливостями організаційної культури, має, як правило, всі її переваги та недоліки, дає змогу більш ґрунтовно формулювати стратегії загалом і елементи перспективних напрямків.

Отож, рекомендуємо підприємствам різних галузей економіки використовувати потенціал організації в напрямку досягнення довгострокової конкурентної переваги на ринку завдяки своєчасного коригування операційних цілей у відповідь на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі шляхом інноваційної спрямованості, зростання масштабів бізнесу, корпоративної реструктуризації або антикризового менеджменту.

Джерела

1. *Андрейчіков О. О., Гуца О. М., Українець О. Г.* Візуальне та імітаційне моделювання бізнес-процесів як найбільш ефективні методи впровадження процесно-орієнтованого підходу до управління підприємством. *Системи обробки інформації*. 2012. Вип. 3 (1). С. 92–95.
2. *Бондар О. С., Трофимчук М. І.* Системний підхід до управління підприємствами на основі автоматизації бізнес-процесів. *Агросвіт*. 2021. № 16. С. 34–44.
3. *Григорова З. В., Кваско А. В.* Сучасні методи управління витратами підприємств. *Науковий погляд*: *економіка та управління*. № 2 (72). 2021. С. 18–24.
4. *Гуменюк О. Г.* Використання SWOT-аналізу як основного інструменту стратегічного управління. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. 2017. Вип. 17. С. 281–285.
5. *Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Яхницька В. П.* Стратегічні аспекти ефективності менеджменту стійким розвитком підприємства в умовах конкурентного бізнес-середовища. *Економіка та держава*. 2021. № 11. С. 24–27.